

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Сафармади Мирзоалӣ дар мавзӯи «Аломатҳои биоморфологии топинамбур (*Helianthus tuberosus* L.) дар шароити водихои Кӯлобу Ҳисор» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои биологӣ аз рӯи ихтисоси 03.02.01- Ботаника

Муаллифи диссертация Сафармади Мирзоалӣ аломатҳои морфологии 16 намуаи тапинамбурро дар ду митакаи экологӣ (водиҳои Кӯлоб - 460 м ва водиҳои Ҳисор-840 м аз сатҳи баҳр) омӯхтааст, ки намунаҳои омӯхташуда аз рӯи аломатҳои морфологиашон аз якдигар фарқ менамоянд. Намунаҳои гуногуни топинамбур аз ҷиҳати аҳамияти хоҷагиашон хело арзишманд мебошанд ва онҳо аҳамияти ғизоӣ, техникӣ, доруворӣ, ороишӣ доранд, бинобар ин, омӯзиши онҳо имконият медиҳад, ки дар оянда ба парвариши тапинамбур дар мавзӯҳои беҳтарини экологӣ аҳамияти калони амалӣ диҳанд. Инчунин диссертант дар қорӣ илмиаш нишон додааст, ки дар сохти анатомии барги тапинамбур вобаста аз шароити экологии парвариши растанӣ миқдори масомаҳо аз ҳамдигар фарқ мекунанд.

Бояд қайд намуд, ки маълумотҳои аз ҷониби унвонҷӯ (ҳосилнокии лундаву, появу барг, аломатҳои анатомӣ ва морфологии намунаҳои топинамбур) ба даст оварда шуда дар шароити минтақаҳои Кӯлобу Ҳисор, дар ин соҳа маълумотҳои илмии аввалия ба шумор мераванд.

Ҷи тавре, ки унвонҷӯ нишон додааст, хусусиятҳои инкишофёбии аломатҳои морфологӣ ва миқдори пигментҳои фотосинтетикӣ (хлорофиллҳои "а", "b" ва каротиноидҳо) дар баргҳои намунаҳои гуногуни топинамбур дар шароити водихои Кӯлобу Ҳисор якхела нестанд. Инчунин, маълумотҳое, ки муаллиф дар автореферат овардааст, маълум мегардад, ки тағйирёбии нишонаҳои морфологии намунаҳо дар шароитҳои гуногуни экологӣ ба хусусиятҳои генетикии онҳо вобастагӣ дорад. Дар минтақаи Ҳисор нишондиҳадаҳои биометри, аз қабалии баладии поя, миқдори пояи растанӣ дар як фард, миқдори ташакулёбии лӯндаҳо дар як фард, вазни поя, вазни гули ташакулёфта

дар як фард нисбат ба минтақаи Кӯлоб бартарӣ доранд. Ҳамин тавр маълумотҳои овардаи муаллиф нишон медиҳад, ки шароити оптималӣ барои инкишофи намунаҳои тапинамбур дар водии Ҳисор беҳтар аст. Аммо ҳарорати баланди ҳаво дар минтақаи Кӯлоб (460 м аз сатҳи баҳр) барои нашъу намои топинамбур мусоидати камтар дорад. Натиҷаҳои ба даст овардаи муаллиф нисбати парвариши намунаҳои тапинамбур дар мавзҳои гуногуни экологӣ аҳамияти калони илмӣ ва иқтисодӣ доштани онҳоро нишон медиҳад.

Ҳамин тавр таҳлили натиҷаҳои дар автореферат дарҷ гардида, нишон медиҳад, ки муаллиф парвариши тапинамбурро дар шароити гуногуни экологӣ гузаронида далелҳои этимодноки илми ва амалӣ овардааст. Ногуфта намонад, ки дар қатори илмӣ як қатор хатогиҳои имлоӣ ва маъноӣ (тарҷумаи рӯси) мавҷуд мебошад, вале ба ин камбудихо нигоҳ накарда, рисола ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллиф Сафармади Мирзоалӣ барои дарёфти номзади илмҳои биологӣ аз рӯйи ихтисоси 03.02.01 - Ботаника сазовор мебошад.

Доктори илмҳои биологӣ

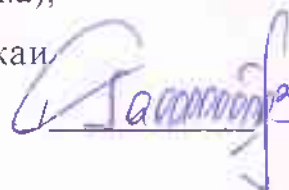
(аз руи ихтисоси 03.02.01 – Ботаника),

и.в. профессори кафедраи ботаникаи

Донишгоҳи Миллии Тоҷикистон

E.mail: safarbek47@mail.ru

Тел: (992) 907946040

Раҳимов Сафарбек.

Имзои Сафарбек Раҳимов-ро тасдиқ

менамоям. Сардори раёсати

кадрҳо ва корҳои махсуси ДМТ

Тавкиев Э.Ш.

6.12.2022